

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

Ю. Волошин
 « 7 » _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи
 « 13 » _____
 А. Полухін
 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Економічна дипломатія»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»
 Освітньо-професійна програма: «Міжнародний бізнес»
 Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
 Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПРЗ	ЛЗ	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	4	120/4	19	38	-	63	-	-	Екзамен 4 с.
Заочна	4, 5	120/4	8	4	-	108	К.р. 5 с.	-	Екзамен 5 с.

Індекс: НБ – 17 – 292-1 /21– 1.3
 НБ – 17 – 292-1 з /21– 1.3
 НБ – 17 – 292-2 /21– 1.3
 НБ – 17 – 292-2 з /21– 1.3

Робочу програму навчальної дисципліни «Економічна дипломатія» розроблено на основі освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес», навчальних та робочих навчальних планів №№ НБ – 17 – 292-1 /21, НБ – 17 – 292-1 з/21, НБ – 17 – 292-2 /21, НБ – 17 – 292-2 з/21, РБ – 17 – 292-1/21, РБ – 17 – 292-1з/21, РБ – 17 – 292-2/21, РБ – 17 – 292-2з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», наказу ректора від 06.07.2021 р. № 392/од та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
професор кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу,
к.е.н., професор

/Татаренко Н.О./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 10 від «30» червня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні економічні відносини»

/Ричка М.А./

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес»

/Сидоренко К.В./

Завідувач кафедри

/Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 9 від «09» серпня 2021 р.

Голова НМРР

/Сидоренко К.В./

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	11
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	12
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	13
3.1. Методи навчання	13
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	15

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Економічна дипломатія» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль фахівця в області економічної дипломатії як інструменту реалізації зовнішньоекономічної політики держави, просування і захисту національних інтересів і інтересів національного бізнесу.

Метою навчальної дисципліни «Економічна дипломатія» є формування системи теоретичних знань та практичних навичок стосовно сучасних моделей, методів, засобів, інструментів, функцій, принципів та особливостей формування системи економічної дипломатії країни і національного бізнесу в процесі реалізації національних зовнішньоторговельних інтересів держави.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є

- дослідження форм економічної дипломатії, її цілей, функцій, методів, інструментів, засобів, принципів та особливостей роботи;
- ознайомлення з інституціонально-функціональними основами економічної дипломатії, договірними актами, конвенціями та нормативно-правовими регулюючими документами;
- ознайомлення з особливостями і рівнями двосторонньої та багатосторонньої економічної дипломатії, основними моделями економічної дипломатії, рамками діяльності багатосторонньої дипломатії, інструментами та задачами двосторонньої і багатосторонньої дипломатії;
- вивчення основних суб'єктів світових економічних відносин: а) національних держав, б) міждержавних, регіональних, субрегіональних та міжрегіональних об'єднань, в) багатонаціональних і транснаціональних корпорацій;
- дослідження методів захисту, лобіювання і реалізації національних інтересів країни засобами економічної дипломатії, особливостей дипломатії офіційної допомоги розвитку;
- дослідження форм і методів комерційної дипломатії у процесі формування та реалізації торгової політики країни; уніфікованих міжнародних правил торгівлі товарами, послугами, об'єктами інтелектуальної власності; стандартів та технічних бар'єрів; процесуальних механізмів СОТ з урегулювання торгових суперечок; правил і процесуальних механізмів МВФ з регулювання валютно-фінансових відносин, тощо;
- узагальнення задач економічної дипломатії у сфері комерціалізації національних інтелектуальних ресурсів та забезпеченні доступу до міжнародних ринків нових технологій; підтримки інвестиційної діяльності та просування експорту; забезпечення економічної безпеки країни та її секторів;
- вивчення особливостей дипломатичного менеджменту, посадових обов'язків і категорій персоналу дипломатичного представництва (дипломатичний, адміністративно-технічний, обслуговуючий); функцій та імунітету (в т.ч. привілеїв) дипломатичного представництва;
- вивчення інфраструктури бізнес-дипломатії, специфіки її завдань, зокрема в авіаційній галузі;
- знайомство з глобальними проблемами, перспективами інноваційного розвитку економічної дипломатії; визначення стратегічних задач економічної дипломатії конкретної країни.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

– відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

– володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

– планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

– визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

– визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

– розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

– Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

– Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

– Здатність спілкуватися з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Економічна теорія», «Історія української державності та культури», «Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини» та є базою для таких дисциплін, як «Міжнародне економічне право», «Міжнародні відносини та світова економічна політика».

2. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 /одного/ навчального модуля, а саме навчального модуля №1 «Економічна

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна дипломатія»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 6 з 16	

дипломатія», який є логічно завершеним, самостійним, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. «Економічна дипломатія»

Інтегровані вимоги модуля №1:

ЗНАТИ:

- суть, зміст та закономірності становлення сучасного світового економічного порядку;
- засади формування і реалізації національних стратегій економічного розвитку;
- сучасні засади, моделі, рівні та методи економічної дипломатії;
- особливості та рівні менеджменту в економічній дипломатії;
- закономірності руху міжнародних фінансів та іноземних інвестицій та управління ними дипломатичними засобами;
- засади національної конкурентоздатності;
- основи аналітики і стратегічного прогнозування в економічній дипломатії;
- теорію і практику переговорів в міжнародній економіці;
- сучасні прийоми, технології і методи ведення переговорів в міжнародній економіці;
- світові та європейські стандарти економічної дипломатії;
- дипломатичні засоби захисту національних інтересів;
- основи багатосторонньої дипломатії;
- дипломатичні методи забезпечення розвитку міжнародного співробітництва в галузі трансферу технологій науки, культури, освіти та інформації;
- способи дипломатичного врегулювання міжнародних економічних відносин у межах міжнародних економічних договорів;
- процеси укладання та забезпечення виконання міжнародних економічних договорів;
- основні Угоди про партнерство та міжнародне економічне співробітництво і потенційні можливості, які вони відкривають;
- законодавчі засади та традиції в організації зовнішньоекономічної служби зарубіжних країн;
- конфліктологію і методи дипломатичного вирішення конфліктів;
- способи використання економічною дипломатією міжнародних комунікацій і роботи із мас-медіа;
- специфіку міжнародної виробничої діяльності підприємств авіаційної сфери та її дипломатичного супроводу.

ВМІТИ:

- орієнтуватись у проблемах нового економічного порядку і системи міжнародної економічної безпеки та визначати завдання економічної дипломатії;
- формулювати засади національної стратегії міжнародного економічного розвитку і дипломатичні шляхи їхньої реалізації;
- користуватися різноманітними джерелами політичної, наукової, юридичної, економічної, статистичної та ін. інформації, здійснювати її узагальнення для формулювання завдань економічної дипломатії;
- здійснювати аналітичні розвідки і застосовувати дані для стратегічного прогнозування зовнішньоекономічної ситуації та тенденцій ринкової кон'юнктури;
- розробляти та застосовувати сучасні засоби і прийоми торговельного захисту;
- здійснювати економічну експертизу міжнародної економічної діяльності, платіжних балансів і експортно-імпортних операцій;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна дипломатія»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 7 з 16	

- використовувати сучасні прийоми, технології і методи ведення переговорів в міжнародній економіці;
- користуватися дипломатичною, міжнародно-правовою та економічною термінологією;
- визначати характерні риси головних глобальних міжнародних проблем сучасності і шляхи їхнього вирішення дипломатичними методами;
- аналізувати, характеризувати та оцінювати конкретні зовнішньоекономічні заходи окремих держав і пропонувати контрзаходи;
- аналізувати документи, присвячені глобальним міжнародним проблемам сучасності;
- визначати пріоритетні національні економічні інтереси України та вносити пропозиції до програм зовнішньоекономічної діяльності і розвитку економічної дипломатії;
- аналізувати та критично оцінювати можливості авіаційної сфери та визначати методи і шляхи просування, захисту інтересів національної авіаційної галузі на світових ринках;
- налагоджувати контакти з представниками відомств закордонної служби зарубіжних країн, діловими колами та пресою;
- володіти PR-технологіями, психологічними і технічними прийомами роботи з мас-медіа.

Тема 1. Економічна дипломатія: цілі, становлення та розвиток

Сутність міжнародних економічних зв'язків та дипломатичних зносин. Економічна дипломатія в історичному контексті розвитку міждержавних економічних відносин. Середовище міжнародних економічних відносин та економічна дипломатія. Національні держави в умовах глобалізації: політика і дипломатія економічної адаптації.

Політичні і економічні цілі та засоби економічної дипломатії. Стандарти економічної дипломатії. Міжнародно-правове регулювання економічного співробітництва між країнами і нормативне забезпечення економічної дипломатії.

Функції економічної дипломатії. Суб'єкти, об'єкти економічної дипломатії. Інфраструктура та агенти економічної дипломатії. Вимоги до кваліфікації дипломата-економіста. Структурно-логічна схема складових та елементів економічної дипломатії. Системний характер переговорів і фактори, що на них впливають. Порядок ведення переговорів.

Тема 2. Взаємодія держави і бізнесу і завдання економічної дипломатії

Державна внутрішня і зовнішня економічна політика. Вплив глобалізації на міжнародну економічну суб'єктність держав і бізнесу. Трансформація концепту економічної дипломатії в умовах глобалізації. Проблеми поєднання і конфлікту національних та приватних економічних інтересів національних суб'єктів міжнародного бізнесу. Шляхи забезпечення синергії інтересів бізнесу і держави.

Функції економічної дипломатії: захисна, обслуговуюча потреби економіки, дипломатія економічних аргументів. Економічні агенти зовнішніх зносин. Місце і роль національного бізнесу в реалізації економічної політики держави. Канали впливу економічної дипломатії на діяльність вітчизняних і зарубіжних бізнес-агентів.

Принципи економічної дипломатії в сфері МЕВ. Офіційна дипломатія і її роль в МЕВ. Офіційна економічна дипломатія, дипломатія ТНК, дипломатія бізнесу, мережева дипломатія, публічна дипломатія – проблеми взаємодії. Переговорний процес. Дипломатичний супровід реалізації досягнутих домовленостей. Конфлікт інтересів.

Національна держава і національний бізнес. Національний бізнес як канал офіційної державної дипломатії. Інтеграційні процеси і національний бізнес.

Тема 3. Економічна дипломатія: сприяння міжнародному економічному розвитку

Переговорні позиції економічної дипломатії в сфері міжнародних економічних відносин. Дипломатична підтримка переговорів: інформаційно аналітичне обслуговування делегацій, мобілізація факторів підтримки вітчизняних економічних агентів, участь у досягненні консенсусу або компромісу. Механізми врегулювання спорів. Дипломатія економічних санкцій.

Міжнародне економічне співробітництво, спеціалізація і кооперація. Дипломатичні методи формування сприятливого економічного клімату міжнародного поділу праці. Захист інтересів вітчизняних виробників. Консультування національного бізнесу. Інформаційна підтримка діяльності національних та інформування національних економічних агентів.

Дипломатичний супровід міжнародної торгівлі. Концепції міжнародної торгівлі і завдання дипломатії. Основні міжнародні угоди, принципи і механізми забезпечення дотримання міжнародних правил торгівлі. Методи і інструменти економічної дипломатії в регулюванні зовнішньої торгівлі. Регулювання торгівлі сировиною, товарами, засобами виробництва, інноваційними технологіями. Міжнародні товарні угоди. Забезпечення вигідних умов торгівлі і просування експорту дипломатичними методами. Імпортна політика і дипломатичний супровід. Вплив на регулювання співвідношення імпорту і експорту дипломатичними засобами. Протекціонізм і економічна дипломатія. Регулювання ринку послуг і економічна дипломатія.

Міжнародні інфраструктурні проекти – завдання дипломатії: ініціювання, лобіювання і організація переговорного процесу. Участь у підготовці інфраструктурних проектів. Контроль за виконанням міжнародних угод.

Дипломатичне сприяння міжнародному науково-технологічному співробітництву. Дотримання міжнародних режимів захисту прав інтелектуальної власності. Просування національної інтелектуальної продукції дипломатичними методами. Залучення нових технологій і зарубіжних інтелектуальних ресурсів дипломатичними методами. Забезпечення участі вчених в міжнародних наукових проектах, надання дипломатичної підтримки спільним проектам.

Тема 4. Інвестиційна діяльність як об'єкт економічної дипломатії

Основні завдання і форми інвестиційної дипломатії. Форми інвестиційної дипломатії. Дипломатичні методи формування сприятливого економічного іміджу країни. Міжнародна система інвестиційних режимів. Основні елементи інвестиційних угод. Регіональні і двосторонні угоди як умова інвестиційної діяльності. Лобіювання інвестиційних інтересів. Забезпечення участі в міжнародних інвестиційних тендерах.

Залучення інвестицій: дії економічних дипломатичних агентів. Офіційна інвестиційна дипломатія і формування інвестиційного клімату в країні. Дипломатичні заходи із залучення міжнародних інститутів до процесів інвестування національної економіки. Формування сприятливого бізнес середовища для припливу інвестицій. Захист інвестиційної спроможності національного бізнесу дипломатичними методами. Просування інтересів національного приватного інвестора за кордоном. Сприяння ІРО приватних і державних економічних суб'єктів.

Бізнес-дипломатія і використання її потенціалу в інтересах країни. Діловий переговорний процес за стандартами офіційної дипломатії. Залучення ПП бізнес-структурами і дипломатичні фактори нарощування їхніх обсягів.

Тема 5. Двостороння економічна дипломатія

Зовнішньоекономічна політика і економічна дипломатія. Економічна дипломатія в моделях соціально-економічного розвитку. Двостороння економічна дипломатія –

традиційний засіб формування сприятливих умов доступу та просування вітчизняної продукції на зовнішні ринки. Завдання двосторонньої дипломатії – взаємовигідне економічне партнерство. Конкурентні переваги і дипломатичні зусилля.

Ціль офіційної економічної дипломатії – реалізація національних економічних інтересів. Сприяння становленню експортоорієнтованої моделі. Підтримка експансії національного бізнесу на зовнішні ринки. Залучення в країну іноземних інвестицій і інноваційних технологій. Двостороння адаптація нормативної бази з урахуванням оборонних і наступальних економічних інтересів. Нормативно-правова база двосторонніх переговорів. Арсенал сучасної економічної дипломатії в двосторонніх переговорах. Технології двосторонніх переговорів.

Процедури двосторонніх переговорів. Принципи організації переговорного процесу. Узгодження позицій двох сторін, дипломатичний компроміс. Стратегія і тактика переговорного процесу. Документи двосторонніх переговорів з економічних питань – договори, угоди, рамкові угоди, комюніке, меморандуми, декларації про наміри та ін. Кінцеві документи, що завершують економічний переговорний процес.

Нові суб'єкти економічної дипломатії. Посилення ролі бізнесу у зовнішній політиці держав. Система взаємовідносин «бізнес – уряд» в механізмах практичної реалізації зовнішньої політики. Завдання офіційної дипломатії з просування та захисту інтересів національного бізнесу в двосторонніх переговорах. Межі контролю держави за ходом переговорного процесу бізнесу. Підвищення рівня інформації про діяльність національного бізнесу (особливо стартапів). Інформування бізнес-партнерів.

Тема 6. Багатостороння економічна дипломатія

Формування єдиного світового економічного простору: принципи і цілі та роль економічної дипломатії. Розширення кола учасників дипломатичного процесу в сфері економіки. Специфіка і процедури багатосторонніх переговорів. Глобальні економічні інтереси, національна економічна безпека і економічна дипломатія.

Фінансова глобалізація і економічна дипломатія. Міжнародні інститути економічної дипломатії. МВФ і його підрозділи. Світова валютна система: дипломатичні зусилля по створенню єдиного глобального валютно-фінансового простору. Порядок денний багатосторонніх переговорів в області міжнародних валютно-фінансових відносин.

Глобальний торговий режим: цілі та завдання багатосторонньої дипломатії на сучасному етапі. Дипломатичний компонент генеральної угода з тарифів і торгівлі. Світова організація торгівлі і роль економічної дипломатії.

Міграційна дипломатія. Соціальний і дипломатичний багатосторонній діалог в сфері міграції робочої сили. Переговорний процес і перспективи створення єдиного міжнародного міграційного режиму. Роль економічної дипломатії в гармонізації міграційної політики та приведенні її у відповідність з потребами світової і національних економік.

Багатосторонні дипломатичні зусилля по створенню єдиного інформаційного простору. Всесвітній Саміт з розбудови інформаційного суспільства – дипломатичні завдання і пріоритети. Міжнародний Союз Телекомунікацій: проблема стандартизації і функції економічної дипломатії. Роль ООН у формуванні єдиного інформаційного простору. СОТ: просування єдиних правил в галузі міжнародного обміну інформацією. Програма МБРР: «Знання для розвитку». Окінавська Хартія. Політичні та економічні цілі та засоби економічної дипломатії.

Економічна дипломатія сприяння і забезпечення сталого розвитку. Дипломатія економічної допомоги. Роль економічної дипломатії в досягненні цілей сталого розвитку. Постіндустріалізація, світовий розвиток і завдання економічної дипломатії в галузі вирішення глобальних проблем навколишнього середовища. Екологічна політика і економічна дипломатія. Конференція сталого розвитку ООН.

Тема 7. Світові моделі економічної дипломатії

Економічна дипломатія: практика окремих країн, регіональних і групових об'єднань країн.

Економічна дипломатія країн-лідерів: цілі, завдання та інструменти. Економічна дипломатія США: «експансіоністський» варіант. Економічна дипломатія Великобританії: «консервативний» варіант. Економічна дипломатія Німеччини: «гнучкий» варіант. Економічна дипломатія Китаю: використання ефекту «великих чисел» і китайської діаспори. Економічна дипломатія Індії. Економічна дипломатія Південної Кореї. Колективна дипломатія: цілі, завдання та інструменти.

Дипломатія інтеграційних об'єднань. Економічна дипломатія в контексті реалізації економічних цілей інтеграції. Теорії і моделі економічної інтеграції. Становлення Європейського союзу як приклад успіху економічної дипломатії країн Європи. Економічна дипломатія ЄС: «континентальний» варіант. Політика і тактика втягування в орбіту впливу: загальна стратегія ЄС по відносно третіх країн, «розширення ЄС», «добросусідські угоди», пакт Стабільності, «спільний економічний простір». Інструменти: гармонізація стандартів, процедур і правил; просування і лібералізація торгівлі; уніфікація інвестиційних режимів; економічна і технічна допомога. Особливості моделі економічної дипломатії АТЕС і АСЕАН. Економічна дипломатія країн, що розвиваються – дипломатія залежності. «Колективістський» варіант (Група77). Економічна дипломатія країн-виробників сировини: США, Норвегії, Росії, країн ОПЕК, тощо. Енергетична дипломатія тиску і шантажу.

Механізми відпрацювання спільних позицій країн-донорів (Трансатлантичне партнерство, Вашингтонський консенсус, Паризький клуб, Нарада країн-членів КІПР ОЕСР. Переговорна тактика. Використання економічних стимулів і політичного тиску.

Тема 8. Економічна дипломатія України

Засади зовнішньоекономічної політики України. Становлення і розвиток економічної дипломатії України і її пріоритети. Захист національного економічного простору і просування національних економічних інтересів. Економічна дипломатія в моделях соціально- економічного розвитку України. Організаційно-правові основи економічної дипломатії України.

Інтеграційна економічна дипломатія. Економічні інтереси України і прагнення економічної інтеграції до ЄС, як завдання економічної дипломатії. Переговорний процес щодо вступу України до ЄС. Економічна складова Угоди про Асоціацію України та ЄС – проблеми, перспективи реалізації і завдання економічної дипломатії. Український бізнес в контексті Угоди про Асоціацію України та ЄС. Проблеми забезпечення взаємовигідного економічного партнерства України та ЄС.

Економічна безпека України і завдання економічної дипломатії. Проблеми енергетичної безпеки України і можливості їхнього вирішення дипломатичними методами.

Роль економічної дипломатії в становленні експортоорієнтованої моделі розвитку України.

Двостороння і багатостороння економічна дипломатія в сфері зовнішньої торгівлі. Інвестиційна дипломатія України. Роль економічної дипломатії в обміні технологіями. Економічна дипломатія і інформаційні технології. Міжнародна міграція робочої сили і завдання економічної дипломатії. Світова валютно-кредитна політика і економічна дипломатія України. Участь в переговорному процесі в міжнародних економічних організаціях

Нова економічна дипломатія України. Створення консультативно-координаційних інститутів з українськими та зарубіжними економічними агентами. Організація економічних форумів як механізмів залучення інвесторів в національну економіку та регіони. Інформаційно-аналітична підтримка українських економічних агентів.

Координація діяльності українських компаній за кордоном. Підтримка і забезпечення участі українських компаній в міжнародних тендерах (МБРР, ЄБРР, ЄС, та ін.). Залучення українського бізнесу до участі в міжнародних програмах розвитку. Захист і лобіювання інтересів українського бізнесу.

Тема 9. Авіаційний комплекс України і завдання економічної дипломатії

Політика України щодо розвитку авіаційної галузі. Потенціал авіаційної промисловості України і завдання економічної дипломатії. Державний менеджмент і використання можливостей офіційної економічної дипломатії. Дипломатичне ініціювання, лобіювання і забезпечення укладання міжнародних угод в галузі авіабудування, авіаперевезень, ремонту авіатехніки, обслуговування і будівництва інфраструктури.

Ініціювання спільних міжнародних державних і бізнесових проектів в авіаційній галузі.

Будівництво і обслуговування авіаційної інфраструктури – практика укладання міжнародних угод. Угод.

Авіаремонтні роботи: дипломатичне забезпечення замовлень на ремонт авіатехніки і інфраструктурного комплексу

Економічні угоди і розширення міжнародних можливостей: грузових і транспортних авіаперевезень – дипломатичний супровід і лобіювання.

Бізнес-потенціал авіаційної галузі. Забезпечення просування бізнес-інтересів методами економічної дипломатії

Тема 10. Економічна дипломатія та інформаційні і цифрові технології

Веб-сайти як інструмент економічної дипломатії. Функціональність веб-сайтів міністерства зовнішніх зносин, дипломатичних місій, суб'єктів міжнародної економічної діяльності: інформаційна наповненість: характеристики країни, зовнішньоекономічної політики, природних конкурентних переваг, контакти, консульська інформація. Електронна пошта, переписка, обмін документами.

Інтернет і офіційна дипломатична комунікація. Переговори і підготовка підсумкових документів – переваги і недоліки. Бізнес-комунікації. Службова інформація.

Цифровізація і віртуальна дипломатія. Правові аспекти віртуальної дипломатії. Акредитація віртуальної дипломатії на різних рівнях суб'єктності. Автентичність заяв, текстів, аудіо- та відеофайлів. Автентичність текстів угод. Електронний підпис. Державна безпека і інформаційні технології. Захист серверів і інформації. Служби цифровізації.

2.3. Тематичний план

пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль №1 «Економічна дипломатія»									
		4 семестр				4 семестр			
1.1	Економічна дипломатія: цілі, становлення та розвиток	12	2	2	6	7	1	-	6
1.2	Взаємодія держави і бізнесу і завдання економічної дипломатії	12	2	2	6	7	1	-	6
1.3	Економічна дипломатія: сприяння міжнародному економічному розвитку	12	2	2	6	8	1	-	7
1.4	Інвестиційна діяльність як об'єкт економічної дипломатії	12	2	2	6	8	1	-	7
1.5	Двостороння економічна дипломатія	12	2	2	6	-	-	-	-

				2					
1.6	Багатостороння економічна дипломатія	12	2	2 2	6	-	-	-	-
1.7	Світові моделі економічної дипломатії	12	2	2 2	6	-	-	-	-
1.8	Економічна дипломатія України	12	2	2 2	6	-	-	-	-
1.9	Авіаційний комплекс України і завдання економічної дипломатії	12	2	2 2	6	-	-	-	-
1.10	Економічна дипломатія та інформаційні і цифрові технології	4	1	-	3	-	-	-	-
1.11	Модульна контрольна робота №1	8	-	2	6	-	-	-	-
	Усього за семестр	-	-	-	-	30	4	-	26
						5 семестр			
1.1	Економічна дипломатія: цілі, становлення та розвиток	-	-	-	-	7,5	-	0,5	7
1.2	Взаємодія держави і бізнесу і завдання економічної дипломатії	-	-	-	-	7,5	-	0,5	7
1.3	Економічна дипломатія: сприяння міжнародному економічному розвитку	-	-	-	-	7,5	-	0,5	7
1.4	Інвестиційна діяльність як об'єкт економічної дипломатії	-	-	-	-	7,5	-	0,5	7
1.5	Двостороння економічна дипломатія	-	-	-	-	9,5	1	0,5	8
1.6	Багатостороння економічна дипломатія	-	-	-	-	9,5	1	0,5	8
1.7	Світові моделі економічної дипломатії	-	-	-	-	8,75	0,5	0,25	8
1.8	Економічна дипломатія України	-	-	-	-	8,75	0,5	0,25	8
1.9	Авіаційний комплекс України і завдання економічної дипломатії	-	-	-	-	7,75	0,5	0,25	7
1.10	Економічна дипломатія та інформаційні і цифрові технології	-	-	-	-	7,75	0,5	0,25	7
1.16	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
	Усього за модулем №1	120	19	38	63	90	4	4	82
	Усього за семестр	120	19	38	63	90	4	4	82
	Усього за навчальною дисципліною	120	19	38	63	120	4	4	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) виконується відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу дисципліни.

Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН) розробляються автором робочої програми. Вказані навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри і доводяться до відома студента індивідуально.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна дипломатія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 13 з 16	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання, як: академічна лекція, робота в малих групах, семінар-дискусія, тести, презентація, ділова гра.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Вергун В. А. Економічна дипломатія: Навчальний посібник /В. А.Вергун. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. –303 с.
- 3.2.2. Дегтерев Д.А. Экономическая дипломатия: экономика, политика, право / Д.А. Дегтерев. — М.: МГИМО (У), Навона, 2010. — 176 с.
- 3.2.3. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: Монографія / О.М. Шаров; Національний інститут стратегічних досліджень. – Київ : НІСД, 2019.– 560 с.
- 3.2.4. Комерційна дипломатія: торгова політика і право: Навч. посібник. Друге видання. – Львів: Астролябія, 2006. – 704 с.
- 3.2.5. Мавланов И.Р. Экономическая дипломатия: Учеб. пособие.– 2-е изд., испр. и доп. – М.: Аспект Пресс, 2016. – 528 р.
- 3.2.6. Фліссак К. А. Економічна дипломатія: Навчальний посібник. – Тернопіль: «Новий колір», 2013. – 440 с.
- 3.2.7. Щетинин В.Д. Экономическая дипломатия: Учеб. пособие. – М.: Международные отношения, 2001. – 280 с.
- 3.2.8. Экономическая дипломатия в условиях глобализации: Учебное пособие / Л.М. Капица, В.А. Горбанёв, И.Р. Мавланов и др.; под общей ред. Л.М. Капицы. - М.: МГИМО-Университет, 2010. – 623 с.
- 3.2.9. Экономическая дипломатия. В 2 ч.: Учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры / под ред. Р. И. Хасбулатова. — М.: Издательство Юрайт, 2018. — 282 с.

Допоміжна література

- 3.2.10. Kostecki M. Commercial Diplomacy and International Business / Kostecki, M., Naray, O. // Discussion Papers in Diplomacy. The Hague: Netherlands Institute of International Relations "Clingendael". – 2007. – 35 p.
- 3.2.11. Satow E. Guide to diplomatic practice. – The Classics.us (September 12) 2013. –148 p.
- 3.2.12. Van Bergeijk P.- A.G. Economic Diplomacy and Economic Security. – Netherlands, 2008. – 213 p.
- 3.2.13. Woolcock S., Wayne N. The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiating in International Economic Relations. 3rd edition – N.-Y. Routledge, 2011. – 450 p.
- 3.2.14. Yueh L. Economic Diplomacy in the 21st Century: Principles and Challenges //LSE IDEAS Strategic Update –Aug 27, 2020. – Режим доступу: <https://lseideas.medium.com/economic-diplomacy-in-the-21st-century-principles-and-challenges-adce88916be4>
- 3.2.15. Авдеева Т.Г. Экологическая дипломатия / Международная жизнь». –2001. – №5. – С. 25-34.
- 3.2.16. Архипова М. Взаимодействие официальной и неофициальной дипломатии /М.Архипова [Электронный ресурс] //Режим доступа: www.rau.su/observer/N1_2007/114_120.pdf
- 3.2.17. Вергун В.А. Забезпечення інтересів національного бізнесу засобами економічної дипломатії (на прикладі Німеччини) [Електронний ресурс]. – Режим доступа: www.nbu.gov.ua.
- 3.2.18. Каррон де ла Каррьер Г. Экономическая дипломатия. Дипломат и рынок / Пер. с фр. — М.: РОССПЭН, 2003. – 294 с. – С.11.

3.2.19. Стратегії та тактики міжнародних торговельно-економічних переговорів: між предмет. комплекс. тренінг зі спец. 8103 магістер. прог. «Міжнародна торгівля»/ Т.М. Циганкова та ін. – К.:КНЕУ, 2011. – 212 с.

3.2.20. Татаренко Н.О. Політика реалізації угоди про асоціацію України і ЄС у контексті торгових війн //Стратегічна панорама (Журнал Національного інституту стратегічних досліджень), 2016. – № 1.– К.: НІСД, 2016. – С. 40-51.– (1,0 др.арк.)

3.2.21. Татаренко Н.О., Грушинська Н.М та ін. Засоби діагностики якості знань з економічної дипломатії: практикум / За заг.ред Н.О.Татаренко. – К.: ДАУ, 2016. – 320 с.

3.2.22. Чугаєнко Ю.О. Економічна дипломатія в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю держави / Ю.О. Чугаєнко // Економіка та управління національним господарством. – 2013. – №3(141). – С. 59-69.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Офіційний портал зовнішньої політики: Економічна дипломатія. – <http://fpp.com.ua/topic/ekonomichna-dyplomatiya/>

3.3.2. World Economic Forum [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.weforum.org/r.Competitiveness-Rankings.pdf>.

3.3.3. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu>.

3.3.4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Державна підтримка експорту. — Режим доступу : <http://ukrexport.gov.ua>.

3.3.5. Офіційний сайт СОТ. — Режим доступу : <http://wto.in.ua>.

3.3.6. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org>.

3.3.7. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua>.

3.3.8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.ukrexport.gov.ua>.

3.3.9. Центр зовнішньоекономічних зв'язків України. – Режим доступу: <http://www.biz-center.ua>.

3.3.10. МВФ Видання МВФ The World Economic Outlook– Режим доступу: www.imf.org

3.3.11. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) – Режим доступу: www.oecd.org

3.3.12. Всесвітній банк, статистичне видання – Режим доступу: www.worldbank.org

3.3.13. Багатостороннє агентство з інвестиційних гарантій – Режим доступу: www.miga.org

3.3.14. Міжнародне енергетичне агентство – Режим доступу: www.iea.org

3.3.15. Європейська асоціація вільної торгівлі (САВТ) – Режим доступу: www.efta.int

3.3.16. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) – Режим доступу: www.aseansec.org

3.3.17. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) – Режим доступу: www.opec.org

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль №1 «Економічна дипломатія»		
Вид навчальної роботи	4 семестр	4, 5 семестр
Робота на практичному занятті	5 б. x 8 = 40	5 б. x 4 = 20
Творча розробка проблемних питань та виступ з доповіддю	5 б.	-
Виконання експрес-завдань	1 б. x 15 = 15	1 б. x 10 = 10
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>42 балів</i>	-
Контрольна (домашня) робота (ЗФН)		30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем №1	80	60
Семестровий екзамен	20	40
Усього за дисципліною	100	100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна дипломатія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 16 з 16	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	15.10.21	Фігурко Максим	<i>[Signature]</i>	
2	15.01.01	15.10.21	Соловйов Ю.В.	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				